

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1284

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Karatmaa, Johanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Henkilökohtaisen vakaumuksen ja dogmaattisuuden kädenvääntö eli vegaanien puhtaussuhteen luterilaisuudesta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-11-07	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 65 s. + liitteet 3 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Pro gradu -tutkielmassa keskeisimmäksi tutkimuskysymykseksi nousee vegaanien suhde puhtauteen eli puhtauden tavoitteluun, puhtaana pysymiseen, puhdistautumiseen ja puhdistamiseen.</p> <p>Mary Douglasin (2000) mukaan käsitykset puhtaudesta ja saastaisuudesta ovat perustavanlaatuisia kulttuurisia kategorioita, joiden avulla jokainen yhteisö jäsentää ja havainnoi ympäröivää todellisuutta: puhtaus edustaa järjestystä ja saastaisuus epäjärjestystä. Luokitteluskeemat luovat rajoja, jotka pitävät yllä sosiaalista järjestystä ja yhtenäistävät yhteisöä kokonaisuudessaan.</p> <p>Haastatellessani vegaaneja keskityin veganismin rajoihin eli rajojen määrittämiseen, noudattamiseen, ylläpitämiseen, valvomiseen ja edistämiseen sekä niiden ylittämiseen liittyviin kysymyksiin. Vegaanien ajatusmaailma muistuttaa merkittävässä määrin luterilaista sielunmaisemaa. Samankaltaisuus ei ole sattuma: ylipäättään ympäristöaktivismi - veganismista puhumattakaan - on selkeästi yleisempää protestanttisissa kuin katolisissa maissa (Eder 1996, 188).</p> <p>Tutkiessani vegaanien suhdetta puhtauteen tarkastelin aineistoa luterilaisen tulkintakehikon läpi, joka koostuu luterilaisuuteen liittyvistä keskeisistä teemoista, kuten kutsumustyöstä, ei-dogmaattisuudesta, harmonisesta kokonaisvaltaisuudesta ja vakaumuksen edistämisestä. Näiden näkökulmien yhteydessä olen käsitellyt muita luterilaisuuteen liittyviä ajatuksia eli henkilökohtaisen uskon merkitystä, lähimmäisen rakkautta, nöyryyttä, kilvoittelua, epätäydellisyyttä, syntiä ja armoa.</p> <p>Eräänlaisena "metarajana" voidaan pitää vegaanien elämäntavon mukaista luonnon ja yhteiskunnan välistä suhdetta, jonka symbolina ruoka toimii. Veganismin ruuan keskeisyys selittyy ruuan symbolisella arvolla. Tästä johtuen tarkastelin vegaanien suhtautumista rajoihin, niiden ylityksiin jne. juuri ruuan ja syömisen avulla.</p> <p>Veganismissa ideana ei ole mahdollisimman tiukka sääntöjen noudattaminen sääntöjen noudattamisen vuoksi. Kaikenlaista hierarkisuutta ja dogmaattisuutta vähentää henkilökohtaisen vakaumuksen roolin merkittävyys. Vahvistaessaan henkilökohtaisuuden merkitystä poikkeusten tekeminen paradoksaalisesti vahvistaa veganismia. Vaikka tärkeintä onkin se, mihin uskoo, ei se kuitenkaan yksin riitä. Veganismissa, kuten luterilaisuudessaakin, henkilökohtainen vakaumus asettuu jännitteeseen suhteeseen suhteessa "dogmaattisuuteen", tekoihin ja reformaatioon.</p> <p>'Veganismin' ymmärrettävyyden ja vegaaniyhteisön olemassaolon mahdollisuuden vuoksi muodostuu paineita yksiselitteisesti ja yhteisesti määriteltyä ja noudatettua veganismia kohtaan: ilman selkeitä rajoja veganismi lientuu ja sen rajat hämärtyvät tuhoten vegaaniyhteisön.</p> <p>Hyvin erilaisten kutsumusten lisäksi myös runsaat poikkeukset asettavat 'veganismin' ja vegaaniyhteisön vaaraan. Vaikka vakaumus kokonaisuudessaan on merkittävämpi kuin yksittäiset teot, juuri nämä teot muodostavat kokonaisuuden. Tästä johtuen rajojen suhteellisen tarkka noudattaminen on ehdottoman tärkeää. Kokonaisvaltaisen harmonian, puhtauden säilymiseksi, tätä harmoniaa symboloivien tekojen pitää olla keskenään yhteneväiset.</p> <p>Vaikka vegaaniksi voi vain tulla - ketään ei voi eikä saa pakottaa vegaaniksi - ei tämä merkitse yhteiskunnallista passiivisuutta, vegaanien keskittymistä oman elämäntavan puhtauden vaalimiseen. Luottamalla esimerkkinsä ja kansalaisaktiivismitoiminnan valaisevaan voimaan vegaanit uskovat edistävänsä asiaansa: yhteiskunnan vegaanistuminen on ihmisten valaistumisen varassa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords veganismi puhtaus saastaisuus luterilaisuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			